

לעלו נשמת
דינה ליבא בת עטל ז"ל
עובדיה חיים בן רחל ז"ל
תנצב"ה

סקלה וטריא

סכום על דף היומי

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה מתקיימין
אלא במי שמעמיד עצמו ערום עליהן
(שמערים שיתקיים תורתו) שנאמר
{משלי ח} אני חכמה שכנתי ערמה (סוטה כא):

הידושים ז

מתי אומרים שיפשוט חצי הקדש בכולה

(קושיא) לגבי המקדש חצי אשה שאינה מקודשת - וניפשוט לה קידושי בכולה שהרי קידושין משלון הקדש הוא? **מי לא תניא האומר רגלה של זו עולה - תהא כולה עולה. ואפי' למ"ד אין כולה עולה ה"מ היכא דמקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אבל מקדיש דבר שהנשמה תלויה בו הויא כולה עולה.**
(תירוץ) מי דמי?! **התם בהמה הכא דעת אחרת** ר"ל הבהמה היא שלו וברשותו באופן מוחלט ולכן יש לו כח בדיבורו להפשיט בכולו שאין מעכב בידו, אבל לגבי אשה שיש לה דעת

אחרת, והרי היא כמותו המעכבת את הדבר, שהיא הסכימה חציה בלבד.
המקרה של מקדש חצי אשה דומה למקרה הזה:

הא לא דמיא אלא להא דאמר רבי יוחנן בהמה של שני שותפין^{יב} הקדיש חציה, והואיל ויש דעת אחרת המעכבת לא תופס ההקדש בכולה, וחזר ולקחה והקדישה קדושה ואינה קריבה, והאיל ובתחילה לא ראויה ליקרב, תימכר ויקדיש אחרת בדמיה, ועושה תמורה ותמורתה כיוצא בה שאינה קריבה דמכח דחוויה אתיא.
שמע מינה תלת:

ש"מ בעלי חיים נדחים - שלא כמ"ד שרק שחוטים נדחים, אבל בעלי חיים חוזרים ונראים.
וש"מ דחוי מעיקרא הוי דחוי - שיש מ"ד שסובר שדווקא אם היה ראוי בתחילה ואח"כ נדחה שוב אינו חוזר ונראה.

וש"מ יש דחוי בדמים - כלומר בדבר שאינו אלא דמים, דהיינו שמעיקרא לא הקדיש אלא לדמים, שחצייה אינה ראויה להקרב, ומ"מ אומרים שנדחה.

[עד כאן דף ז עמוד א]

כמה אופנים שיש לדון בהם האם נחשבים כמקדש לחצאין

בעי רבא חציין בחצי פרוטה וחציין בחצי פרוטה מהו?

כיון דאמר לה חצי פרוטה **פסקה** וזה כמו מקדש לחצאים או דילמא **מונה והולך הוא**.
ההתחלה מצרפת להמשך.

אם תימצי לומר **מונה והולך הוא** -

'חציין בפרוטה וחציין בפרוטה'^{יד} מהו?

כיון דאמר לה בפרוטה ופרוטה **פסקה למילתיה** או דילמא **כל ביומיה מונה והולך הוא** והואיל והיה דעתו לגמור היום.

את"ל **כל ביומיה מונה והולך הוא** -

'חציין בפרוטה היום וחציין בפרוטה למחר' מהו?

כיון דאמר לה **למחר פסקה** או דילמא הכי קאמר לה **קדושין מתחלו מהאידינא ומגמר לא ניגמרו עד למחר**
'שני חציין בפרוטה' מהו?

הכא **ודאי בחד זימנא** קאמר לה או דילמא **אין אשה מתקדשת לחצאין כלל**.
(מסקנא) תיקו.

בעי רבא שתי בנותיך לשני בני^{יז}, והם גדולים ונעשה אביהם שליח להם, בפרוטה מהו? **בתר נותן ומקבל** אזלינן והאיכא ממונא או דילמא **בתר ידיהו אזלינן** והא ליכא.
תיקו.

מקודשת מדין ערב / עבד כנעני / מקודשת מדין שניהם

להלן, כמה סוגי קידושין שהאשה מתקדשת בהם, ולקמן הגמרא מביאה שאותם דינים גם יועילו לגבי קנינים.

אמר רבא האשה אמרה **'תן מנה לפלוני ואקדש לך'** ואחרי שנתן לפלוני וחזר ואמר לה' התקדשי לי' **מקודשת מדין ערב - ערב לאו אף ע"ג דלא מטי הנאה לידיה, קא משעביד נפשיה למלוה, האי איתתא נמי, אע"ג דלא מטי הנאה לידיה, קא משעבדא ומקניא נפשה.**

אחד אמר לה **'הילך מנה והתקדשי לפלוני'** **מקודשת לפלוני מדין עבד כנעני**, שאחרים פודין אותו ויוצא לחרות - **עבד כנעני לאו אף ע"ג דלא קא חסר ולא מידי קא קני נפשיה, האי גברא נמי אע"ג דלא קא חסר ולא מידי קא קני לה להאי איתתא.**

האשה שאמרה לאדם אחד **'תן מנה לפלוני ואקדש אני לו'** **מקודשת לפלוני מדין שניהם - ערב ועבד עברי.**

נתנה כסף לאדם חשוב - מקודשת

בעי רבא האשה שנתנה ממון לאדם אחד אמרה לו **'הילך מנה ואקדש אני לך'** הוא קיבל ואמר לה **'הקדשי בכך' מהו?**
אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא מקודשת.
להלן יבוא הבנת רב אשי בדבריו ובהמשך, הטעם האמיתי:
אמר ליה רב אשי אם כן^{יח} הוה ליה נכסים שיש להם אחריות אשה^{יט}, דהיינו אדם דהוקש לקרקעות, **נקיין עם נכסים שאין להם אחריות כסף** ואנן איפכא תנן, **נכסים שאין להם אחריות נקיין עם נכסים שיש להם אחריות בכסף בשטר ובחזקה.**

(תירוץ) **אמר ליה מי סברת דאמרה ליה 'אגב', הכא באדם חשוב עסקינן**, שאינו רגיל לקבל מתנות, דבההיא הנאה דקא מקבל מתנה מינה, שהייתה צריכה ליתן פרוטה לאדם לפיכך אותו לקבל מתנה, גמרה ומקניא ליה נפשה.
קנינין - מדין ערב / עבד כנעני / מקודשת מדין שניהם

איתמר נמי משמיה דרבא וכן לענין ממונא

מדין ערב: **אמר לחבירו תן כסף לפלוני ושדי מכורה לך.**

מדין עבד: **הילך מנה ושדך קטיה לפלוני.**

מדין שניהם: **תן מנה לפלוני ותקנה לו את שדי.**

וצריכא - להשמיע את החידוש בדברי רבא הן בקידושין והן בשאר קנינים כדלהלן:

קידושין - משום דהא איתתא ניחא לה בכל דהו ואפילו בטובת הנאה בעלמא, כדריש לקיש, **דאמר ר"ל טב למיתב טן דו (שניים יחדיו) מלמיתב ארמלו, אבל ממונא אימא לא.**

ממונא - משום דאיתיהיב למחילה אבל קידושין אימא לא - צריכא.

קידושין לחצאין / הקדש לחצאין

אמר רבא התקדשי לי לחצי מקודשת - וה"ק לה דאי בעינא למינסב אחריתי נסיבנא. ולא אומרים שהוא מתכוון לומר שחציו מקדש אותה ('איש כי יקח').
חציין מקודשת לי אינה מקודשת - כי יקח איש אשה **אמר רחמנא ולא חצי אשה.** ואין לבאר שהיא רוצה להינשא גם לאחר, שא"א.

^{יד} תוספות ד"ה חציין בפרוטה וחציין בפרוטה. ואם תאמר אמאי לא יועיל והא לא אמר לעיל דלא פשוט קידושין בכולה אלא משום דאיכא דעת אחרת ואינה מתרצה אלא למה ששומעת אבל אם היינו יודעים שמתרצה בכולה פשוט קידושין בכולה והכא גלי דעתה שמתרצה בכולה, וי"ל דאי הוי מיירי דאמר לה בלשון קידושין אין ה"נ דהוו פשוט קידושין בכולה אבל הכא איירי דאמר לה הרי את מאורסת לי או בחד מהני לישני דלעיל (דף ו').

^{יז} תוספות ד"ה שתי בנותיך לשני בני. אומר ר"י דמיירי בבנות קטנות דקידושין דאב נינהו דאי בגדולות ואב מקבל קידושין בתורת שליחות פשיטא דבעי פרוטה לכל אחת דשליח לא עדיף ממשלחו דבתר נותן דקאמר לאו דוקא שהרי הנותן ע"כ בתורת שליחות בניו הוא בא ואי בתר נותן אזלינן הוי בעי שתי פרוטות כאילו הבנים בעצמם מקדשין אבל הבעיא היא אי בתר מקבל אזלינן לגמרי דשמא אין לחוש אלא שיקבל המקבל שוה פרוטה וצ"ל שביירר לאיזה מהם כגון רחל לראובן ולא להשמעון דאל"כ הוי קידושין שלא נמסרו לביאת:

ניתן לקבל את סיכומי 'סקלה וטריא' השבועיים על הדף היומי במייל arielmarcus5518@gmail.com - נשמח לקבל הערות ותיקונים.

^{יח} תוספות ד"ה אם כן הו"ל נכסים שיש להם אחריות. פי' בקונטרס **אדם הוקש לקרקעות** דכתיב והתנחלתם אותם לרשת אחוזה וקשה דההוא קרא כתיב בעבד אבל בן חורין לא איתקש אלא דוקא בדמי עלי לפי ששמיין אותו כעבד כדאיתא בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) **ועבד נמי פלוגתא** **היא בפ"ק דב"ק (דף יב.)** אי כמקרקעי אי כמטלטלי דמי. ונראה (1) **דלא דוקא יש להם אחריות** אלא אף כי נמי אין להם אחריות **לא מצינו מטלטלין נקיין אגב מטלטלין** דנכסים שאין להם אחריות לא שייך בהו אגב א"נ (2) **י"ל דה"ק ע"כ אי אשה נקיית אגב מטלטלין שדה נמי נקנה אגב מטלטלין** שהרי קנין כסף דאשה ילפינן משדה קיחה וקחה ואם אין שדה נקנה מהיכא תיתי באשה:

^{יט} תוספות ד"ה וחזר ולקחה. הא דנקט וחזר ולקחה ולא נקט בהמה של שני שותפין שהקדיש כל אחד חציה משום דלא שייך התם ועושה תמורה ותמורתה כיוצא בה דשותפין אין ממירין כדאמר בתמורה (דף יג.) ובפ"ק [דבחי'ם] (דף ו').

לעלוי נשמת
דינה ליבא בת עטל ז"ל
עובדיה חיים בן רחל ז"ל
תנצב"ה

א"ר יוסי בר' חנינא אין דברי תורה מתקיימין
אלא במי שמעמיד עצמו ערום עליהן
(שמערים שיתקיים תורתו) שנאמר
{משלי ח} אני חכמה שכנתי ערמה (סוטה כא:)

הידושין ז

בעי רב פפא: 'בתך ופרתך בפרוטה' מהו?

מי אמרין: **בתך בחצי פרוטה** ופרתך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה ופרתך

במשיכה ומקדושת.

תיקו

בעי רב אשי: 'בתך וקרקעך בפרוטה' מהו?

בתך **בחצי פרוטה** וקרקעך בחצי פרוטה או דילמא בתך בפרוטה וקרקעך **בחזקה**

כשהחזיק בה

תיקו

שיראי – האם צריך שומא / קיץ

יבואר מחלוקת האמוראים בגמרא במקדש בשיראי האם היא מקודשת, ומצינו בזה
שתי לישנות בגמרא לבאר במה נחלקו: האם צריך שומא או קציצה, ורב יוסף מנסה
להוכיח משני מקומות ודחו את ראיותיו, כדלהלן:

ההוא גברא דאקדיש בשיראי:

[ל"ק] – נחלקו בשומא, שאמר לה שווה 'חמשינ' ובאמת שוו חמשינ.

רבה אמר לא צריכי שומא שהעריכו אותו קודם שהיא תקבלם [לקמן (ט) פסקה הגמרא

שכן הלכה].

רב יוסף אמר צריכי שומא¹ - כיון דאיתתא לא בקיאה בשומא לא סמכה דעתה.

לא נחלקו:

דאמר לה 'בכל דהו' - לא צריכי שומא מאחר ששווה פרוטה.

דאמר לה 'חמשינ' ולא שוו חמשינ - לכ"ע אינה מקודשת.

[עד כאן דף ז עמוד ב]

¹ ולישנא דבכל דהו נמי פליגי הכי קאמר ואם רוצה לקדשה בשטר שמין את הנייר מתחילה
אם יש בו שוה פרוטה מקודשת כלומר אם שמוהו תחילה לאפוקי ממ"ד מקודשת אע"פ שאין
בו שוה פרוטה מטעם שטר:

² תוספות ד"ה ורב יוסף אמר צריכי שומא. קודם קידושין קאמר כדפי' בקונטרס ותימה דלקמן
פ"ב (דף מח.) תניא גבי התקדשי לי בשטר וחכמים אומרים שמין את הנייר אם יש בו שוה
פרוטה מקודשת ומשמע ששמין את הנייר אחר קידושין ואע"ג דמתחלה שומת הנייר לא היתה
ידועה ויש לומר (1) דללישנא דאמר בכל דהו כולי' עלמא לא פליגי איירי דאמר לה כל דהו